

Beszédemet azzal a megállapítással kezdeném, mely az általam alapított Cigány Tudományos és Művészeti Társaság, valamint folyóiratunk a Kethano Drom – Közös Út jelmondata is egyben: hogy nincs más út, mint a közös. A közös út, amely a közös jövőt, biztonságot jelentheti mindannyiunk számára, éljünk a világ bármely pontján. 1971. április 8. minden cigány ember életében piros betűs nap kell, hogy legyen
. Azon a nevezetes napon fogadalmat tettünk és esküt, hogy sohasem fogjuk elfelejteni, hogy mi cigányok összetartozunk.

[1971](#) . április 8-án Londonban ült össze az I. [Roma Világkongresszus](#) , melyre 23 országból érkeztek a küldöttek. A különböző [cigány népcsoportokat](#) képviselő jelenlévők elhatározták, hogy a jövőben folyamatosan együttműködnek, és a nemzetközi közéletben közösen lépnek fel.

A kongresszus tagjai a következő döntéseket hozták:

A különböző cigány népcsoportok egymást kölcsönösen testvéreként fogadják el, és ugyanazon nemzet tagjainak tekintik magukat.

A földön élő különböző néven ismert cigány népcsoportok közös elnevezése, nemzetük hivatalos elnevezése a roma.

Elfogadták a [cigányok nemzeti jelképeit](#) , a zászlót, a himnuszt és az Opre Roma – Fel cigányok! jelmondatot.

Megfogalmazták a [cigány nyelv](#) nemzetközileg elismert normáit, és a hivatalos nyelv alapjaként a lovári dialektust fogadták el.

Elfogadásra került ideiglenesen az első [cigány ábécé](#) , azzal az állásfoglalással, hogy ki kell alakítani a cigány írás végleges, általánosan alkalmazható formáját.

Az esemény tiszteletére az [ENSZ](#) a Roma Kultúra Világnapjává nyilvánította április 8-át, a cigányság pedig legfontosabb „nemzeti” ünnepként tartja számon.

A Roma Világnap alkalmából egy Indiában és a Balkánon élő népszokást élesztettek fel, illetve vettek át a világon szétszórva élő cigány közösségek: közösen egy közeli folyóhoz vagy patakhoz zarándokolnak, ahol énekszó és zene mellett koszorúkat, virágokat, virágszirmokat és úszó mécseket bocsátanak a vízre.

Ma a cigány szervezetek általában valamilyen kulturális eseménnyel emlékeznek meg április 8-ról.

A [nemzetközi cigányság nemzetté](#) válási folyamatában jelentős esemény volt az első Roma Világkongresszus, melyet néhány évenkénti rendszerességgel azóta is megrendeznek.

Azonban a Romák Nemzetközi Napja a roma kultúra és történelem ünneplése mellett arra is lehetőséget ad, hogy felhívjuk a figyelmet mindazokra a nehézségekre, amikkel a romák szembesülnek világszerte

A roma közösségek - saját anyaország hiányában - gyakran kényszerültek passzív, kiszolgáltatott helyzetbe a történelem folyamán.

Ma egész Európában az alapvető kérdés, hogy a cigányság társadalmi és anyagi elmaradottságát hogyan lehet korrigálni. Miként lehet az igen nyomorúságos körülmények között élő romák helyzetén javítani úgy, hogy a szálak ne szakadjanak el: megtartsák identitásukat és egyben egészséges és anyagiilag is elfogadható szinten éljenek.

Mindenekelőtt társadalmi összefogással. Ez feltétlenül közös feladat, a többség és a kisebbség közös feladata. De a romáknak maguknak kell összefogniuk, és minden jogszerű eszközt igénybe véve világosan kiállni érdekeik, egyenlő méltóságuk védelmében.

A falat pedig két oldalról kell bontani:

A cigányságnak nyitottabbnak kell lennie, kulcsot kell adnia önmagához, azáltal, hogy bemutatja értékeit, kultúráját.

A többségnek pedig el kell fogadnia, hogy népek, kultúrák és nyelvek között nincs alá és fölérendeltségi viszony.

Mure Phral, Phenyale!

Mangav tume hatyaren jekh, kamen jekhavres, bolden tume palpale jekhavreste, ke tume pa jekh kranzha avile pej luma. Inkren kethane, aven jekh, ke kaver nashtig keren. Kamen jekhavres, haj hatyaren jekh, lumake rom ande bari luma kon san, haj trajin.

Mangav tume tumaro phral, kon kamel tume, haj lashipe kamel tumenge, savore zhenenge romenge.

Phralora sam, sa sa pe kadi luma. E romengo romano dyes te avel amenge savorenge baxtalo.

Tumaro phral: György Rostás - Farkas